

KADİR ÜSTÜN

Türk-Amerikan ilişkilerinde yaptırım krizi

Türk-Amerikan ilişkilerinde yeni bir krizle daha karşı karşıyayız.

Bu sefer [ABD](#) tarafı eşî görülmemiş bir biçimde bir [NATO](#) müttefikinin hükümet üyelerine yaptırım uygulama yoluna gitti.

Trump yönetiminin bu adımının etraflıca ele alınmış geniş kapsamlı bir stratejinin parçası olmadığı açık. Başkan Trump

genel olarak pazarlıkta elini güçlendirme taktiği olarak maksimalist bir talep öne sürmeyi tercih ediyor.

Bu taktiği Avrupa ve [Kanada](#) gibi Amerikan müttefiklerine karşı kullanmaktan çekinmeyen Başkan Trump en güçlü siyasi destekçilerinden Evanjelistleri memnun etmek adına [Türkiye](#)'ye karşı da benzer bir tavır sergiliyor. Trump ABD'nin bütün geleneksel kurum ve ilişkilerini sarsarak hasara uğratmaktan çekinmeyen tavrını Brunson davasında da tekrarlayarak Türk-Amerikan ilişkilerinin düzeltilmesi yönündeki çabaları da iyice zora sokmuş oldu.

Trump başkanlık kampanyası döneminde fazlasıyla bölünmüş Cumhuriyetçi Parti'nin 17 adayı arasından sıyrılmayı başarmıştı. Partinin kimlik krizinden yararlanmayı başaran Trump, fazla liberal görüntüsünü toparlayabilmek için partinin muhafazakar ve dindar tabanına hitap edebilmek adına Evanjelist Mike Pence'î başkan yardımcısı adayı göstermişti. Evanjelist kitleleri mobilize etmeyi başaran bu hamlesiyle sorun yaşayacağı tahmin edilen sosyal açıdan muhafazakar eyaletlerde oylarını sağlamaştırmayı başarmıştı. Başkan adayı olduğu günden bugüne kadar sistemi sarsan birçok skandalına rağmen Evanjelist destekçilerini hiç kaybetmedi Trump. **Brunson meselesinde bir anda tonu yükseltip tek taraflı ve fevri bir karar vermesinin arkasında ultimatoma vermeyi tercih eden kişisel yönetim tarzıyla birlikte kasım seçimleri öncesinde Evanjelist oylarından fire vermeme kaygısının önemli rolü olduğunu söyleyebiliriz.**

ABD'nin FETÖ ve PYD'ye desteği

Halihazırda yaşanan yaptırım krizini sadece Trump-Pence ikilisinin Evanjelist oylara oynamasına indirgemek doğru olmayacaktır.

Kongrede Türkiye'yi cezalandırmaya yönelik atılan adımlarda da Brunson meselesinin tetikleyici etkisinin olduğu açık. Ancak Türk-Amerikan ilişkilerinde [Obama](#)'nın son döneminde başlayan ve gittikçe derinleşen stratejik çatışmaya varan farklılıklar kriz üretmeye oldukça elverişli bir zemin arz ediyor. Bunun en önemli örneği olarak ABD'nin [Kuzey Suriye](#)'de [PYD](#)'ye verdiği destekle birlikte gitgide farklılaşan Suriye politikası verilebilir. Darbe girişiminde Türkiye'nin yanında bulunma konusunda yeterince hassasiyet göstermemesi ve [FETÖ](#) liderinin iadesi konusunda yavaştan alan tavrı da aradaki güvensizliği gittikçe

derinleştirdi. ABD ve Türkiye Körfez krizi gibi bölgesel ve [Kudüs](#) gibi bütün Müslümanları ilgilendiren meselelerde de ters düştü. Bu sorunlar iki ülke arasında birlikte çalışma ve politika koordinasyonu noktasında sağlıklı ve işleyen bir mekanizmanın kurulmasını zorlaştırdı.

Türkiye Trump başkan olduktan sonra PYD, FET ve diğer konularda ortak bir çalışma yürüterek ABD'yle yeni bir sayfa amaya hazırđı. Başkanlık değişimini bir fırsat olarak görmekle birlikte yaşanan stratejik çatışmanın derinliğinin de farkındaydı. Bu sorunların aşılması için uzun vadeli ve kapsamlı çalışmalar yapılması gerekiyordu ve ortak çalışma grupları oluşturuldu. Ancak Trump yönetiminin ilk gününden itibaren krizsiz ve skandalsız bir haftası geçmedi ve yönetimin kadrolarında da Amerikan tarihinde görülmemiş oranda bir devridaim yaşandı. **Elbette bu istikrarsızlık ve ngrlemezlik Trump'ın bilinçli "kaos yönetimi" ile birleşince Türk- Amerikan ilişkilerinde derinlikli ve uzun soluklu politika belirlenmesinin zeminini hazırlamak mümkün olmadı.** Bütün bunların üzerine yaklaşan kasım seçimlerinin baskısı da eklenince Türkiye gibi en önemli NATO müttefiklerinden birinin hükümet bakanlarına yaptırım uygulamaya varan aşırı bir adım atıldı.

Bu son krizle birlikte iki ülke arasındaki sorunların çözümü için sağlıklı mekanizmaların kurulmasının yetmeyebileceği de anlaşıldı. Zira Başkan Trump'ın geleneksel politika yapan kurumları ve süreçleri hiçe sayan tavrının birçok meselede istikrarsızlaştırıcı bir rol oynadığını gördük. **in gibi dev rakiplerini tehdit ederek milyarlarca dolarlık ek gümrük vergileri koymaktan çekinmeyen Trump'ın Avrupa ve Kanada gibi müttefiklerine de tehditler savurmaktan geri durmadığını unutmamak gerekir.** Popülist bir lider olarak sürekli tabanına mesaj vermek derdinde olan ve dış politikayı da iç siyasi hesaplara kurban etmekten çekinmeyen bir ABD başkanı var karşımızda.

Uluslararası sisteme şok etkisi yapan "Trumpı" dış politikanın küresel siyaseti sarsmaya devam edeceğini tahmin etmek zor değil. Türkiye uzun zamandır bölgesindeki istikrarsızlık ve küresel sistemdeki öngörülemezlikle baş ederek kendine bir alan amaya alışıyor. Bu iki dinamik bir arada düşünüldüğünde iki NATO mttefik ülkenin daha fazla kriz yaşaması için elverişli bir zemin olduğu aşıkar. Önümüzdeki dönemde iki ülkenin örtüşen çıkarları ve ortak kurumsal geçmişlerinin bu krizleri aşıp aşamayacağı en önemli sorulardan biri olarak öne çıkıyor. **Trump yönetiminin en son attığı tek taraflı yaptırım adımına bakıldığında durum hiç de i açıcı değil ancak tarihte Türk-Amerikan ilişkilerinin oldukça sert krizleri atlattığını unutmamak gerekiyor.** İlişkilerin istikrarlı ve yapıcı bir noktaya gelmesi ise stratejik çatışmaya varan farklılıkların oluşturduğu kriz üreten kaygan zeminden uzaklaşılmasıyla mümkün olabilir.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tııklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Trump'ın İnan kararı ne anlama geliyor? (12.5.2018)**
- > **Trump'ın "kaos" yönetiminin son kurbanı ve Amerikan dış politikası (17.3.2018)**
- > **Türk-Amerikan İlişkilerinde Zeytin Dalı Harekatı (27.1.2018)**

